

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuatındaki Gelişmeler ve İş Güvenliğinde Mühendis Sorumlulukları !

1. MEVZUATTAKİ GELİŞMELER

Bilindiği gibi 4857 Sayılı yeni İş Kanununun 2003 Yılında yürürlüğe girmesi ve bu Yasanın öngördüğü iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bazı yönetmeliklerin yayınlanmasını takiben iş güvenliği mevzuatındaki karmaşa ve belirsizlik devam etmektedir.

2003 yılından buyana bu konuda çıkarılan kanun ve yönetmeliklerin bazıları Danıştay' da iptal edilmiş, bazılarının belirli kısımlarının yürütmesi durdurulmuş, bazılarının yerlerine de yeni yönetmelik veya kanunlar çıkarılmaya çalışılmıştır. Ancak yeni çıkan yasa ve yönetmelikler de gerek iş hukuku açısından, gerekse teknik açıdan yeterli olmadığından sert eleştirilere maruz kalmaya devam etmekte ve iptalleri için yasal başvurulara zemin hazırlamaya devam etmektedir. Aşağıdaki tabloda, bugüne kadarki süreçte çıkarılan yasa ve yönetmeliklerin akibeti ile ilgili bilgiler kronolojik sırayla verilmiştir.

- **506 Sayılı SSK Kanunu** (17.07.1964)
(Bazı maddeleri yürürlükte)
- **İşçi Sağlığı ve Güvenliği Tüzüğü** (11.01.1974)
(Tamamı yürürlükte. Ancak bazı maddeleri güncelliğini kaybetmiş durumda. Yeni çıkan ilgili yönetmeliklerin bazı maddeleri ile çelişiyor.)
- **4857 Sayılı İş Kanunu** (22.05.2003)
(Tamamı yürürlükte. Bazı maddelerinde sonradan değişiklikler yapıldı.)
- **İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği** (09.12.2003)
(Danıştay 10. Dairesinin 16.05.2006 tarih ve 2004/1942 E. 2006/3007 K. sayılı kararıyla bu yönetmelik iptal edilmiştir.)
- **İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik** (16.12.2003)
(Danıştay 10. Daire 28.03.2006 tarihli ve 2006/1658 Esas Nolu ara kararıyla bazı maddelerinin yürütmesi durdurulmuştur.)
- **İş Güvenliği ile Görevli Mühendis ve Teknik Elemanların Görev Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik** (20.01.2004)
(Danıştay 10. Daire 28.03.2006 tarihli ve 2006/2159 Esas Nolu kararıyla bazı maddelerinin yürütmesi durdurulmuştur.)
- **5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu** (31.05.2006) (Tamamı yürürlükte. 506 Sayılı SSK Kanununun yerine çıkarılmıştır.)
- **5763 Sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun-İstihdam Paketi** (15.05.2008) (4857 Sayılı İş Kanununun iş güvenliği ile ilgili bazı maddelerinde ciddi değişiklikler getirmiştir. İptal edilen ilgili yönetmeliklerin alternatifleri olarak çıkarılmıştır.)
- **İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik**

(15.08.2009) (Danıştay Onuncu Daire 29.03.2010 tarihli ve 2010/696 Esas Nolu ara kararıyla bazı maddelerinin yürütmesi durdurulmuştur.)

Görüldüğü gibi iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı arap saçına dönmüş durumdadır. Arka arkaya iptal edilen yasa ve yönetmeliklerin yerlerine alternatif olarak aceleyle çıkarılan yasa ve yönetmelikler izlemekte, ancak bunlar da iyi hazırlanmadıkları için yeni iptallerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum piyasada ciddi bir rehavete yol açmaktadır. Bu karmaşa ve rehavet ortamı en çok sermaye kesimine yaramaktadır.

Çünkü bu karmaşada Çalışma Bakanlığı müfettişleri yeterince denetim yapmamakta, yasal zorunluluk olduğu halde işverenler İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi istihdam etmemektedir. Bu durumda işyerlerinde sağlıklı bir iş güvenliği ortamı yaratılma konusunda gelişim sağlanamamaktadır. Bunun sonucu da çalışan mühendis ve işçiye olumsuz yansımaktadır. Yürütme organları bu duruma seyirci kalmakta, sermaye kesimi de bulanık ortamdaki son derece memnun olarak duruma sessiz kalmayı tercih etmektedir.